



Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. juuni 2022
(OR. fr, en)

9763/22

ECOFIN 552
UEM 156
SOC 347
EMPL 229
COMPET 450
ENV 551
EDUC 220
RECH 343
ENER 259
JAI 814
GENDER 92
ANTIDISCRIM 72
JEUN 103
SAN 348

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	9416/22 - COM(2022) 618 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Luksemburgi 2022. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud nõukogu soovitus eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2022) 618 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

milles käsitletakse Luksemburgi 2022. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

- (1) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,² millega loodi taaste- ja vastupidavusrahadu. Taaste- ja vastupidavusrahadust antakse rahalist toetust reformide ja investeeringute elluviimiseks ning sellega kaasneb liidu rahastatav fiskaalne impulss. See aitab majandusel taastuda ning teha eelkõige rohe- ja digipöörde edendamiseks kestlikke ja majanduskasvu soodustavaid reforme ja investeeringuid, tugevdades samas liikmesriikide majanduse vastupidavust ja potentsiaalset majanduskasvu. Samuti aitab see tugevdada riigi rahanduse jätkusuutlikkust ning edendada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis. 2022. aasta juunis ajakohastatakse kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikega 2 taaste- ja vastupidavusrahadust igale liikmesriigile eraldatavat maksimaalset rahalist toetust.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahadu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

- (2) 24. novembril 2021 võttis komisjon vastu iga-aastase kestliku majanduskasvu analüüsi, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2022) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse 7. mail 2021 allkirjastatud Porto sotsiaalkohustust rakendada edasi Euroopa sotsiaalõiguste sammast, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kuulutasid välja 17. novembril 2017. Euroopa Ülemkogu kiitis 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi prioriteedid heaks 25. märtsil 2022. 24. novembril 2021 võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011³ alusel vastu ka häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Luksemburgi ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta ning ettepaneku 2022. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist. 5. aprillil 2022 võttis nõukogu vastu soovitusel euroala majanduspoliitika kohta⁴ ja 14. märtsil 2022 ühise tööhõive aruande.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁴ Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta soovitusel euroala majanduspoliitika kohta (ELT C 153, 7.4.2022, lk 1).

- (3) Venemaa sissetung Ukrainasse pärast ülemaailmset pandeemiat on märkimisväärselt muutnud geopoliitilist ja majanduslikku olukorda. Sissetungi mõju liikmesriikide majandusele avaldub muu hulgas kõrgemates energia-, toidu- ja toorainehindades ning kehvemates kasvuväljavaadetes. Kõrgemad energiahinnad mõjutavad tugevasti eelkõige kõige haavatavamaid leibkondi, kes kannatavad energiaostuvõimetuse all või elavad selle ohus, samuti ettevõtteid, mis on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad. Liit seisab silmitsi ka Ukrainast põgenevate inimeste enneolematu sissevooluga. Venemaa agressioonisõjast tulenevad majanduslikud tagajärjed on mõjutanud liikmesriike ebaühtlaselt. Sellega seoses käivitati 4. märtsil 2022 nõukogu rakendusotsusega (EL) 2022/382⁵ esimest korda nõukogu direktiiv 2001/55/EÜ,⁶ millega anti Ukrainast pärit põgenikele õigus seaduslikult liidus viibida ning juurdepääs haridusele ja koolitusele, tööturule, tervishoiule, eluasemele ja sotsiaalhoolekandele.

⁵ Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse (ELT L 71, 4.3.2022, lk 1).

⁶ Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12).

- (4) Võttes arvesse kiiresti muutuvat majanduslikku ja geopoliitilist olukorda, jätkub Euroopa poolaasta raames 2022. aastal majandus- ja tööhõivepoliitika ulatuslik koordineerimine, lähtudes samal ajal taaste- ja vastupidavusraha rakendamise nõuetest, nagu on märgitud 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsis. Vastuvõetud taaste- ja vastupidavuskavade rakendamine on oluline poliitiliste prioriteetide elluviimiseks Euroopa poolaasta raames, kuna kavades käsitletakse kõiki 2019. ja 2020. aasta Euroopa poolaasta tsüklites esitatud asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi või märkimisväärsed osa neist. 2019. ja 2020. aasta riigipõhised soovitused on jätkuvalt sama asjakohased ka taaste- ja vastupidavuskavade puhul, mida on läbi vaadatud, ajakohastatud või muudetud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklitele 14, 18 ja 21, nagu ka riigipõhised soovitused, mis esitati enne selliste läbivaadatud, ajakohastatud või muudetud kavade esitamise kuupäeva.
- (5) Stabiilsuse ja kasvu pakti üldist vabastusklauslit on kohaldatud alates 2020. aasta märtsist. Oma 3. märtsi 2021. aasta teatises „Üks aasta pärast COVID-19 puhangu algust: eelarvepoliitika meetmed“ esitas komisjon oma seisukoha, et otsuse tegemisel üldise vabastusklausli kohaldamise lõpetamise või jätkamise kohta tuleks lähtuda majandusolukorra üldhinnangust, kusjuures peamiseks kvantitatiivseks kriteeriumiks peaks olema liidu või euroala majandustegevuse tase võrreldes kriisieelse tasemega (2019. aasta lõpp). Võttes arvesse suurenenud ebakindlust ja majandusväljavaateid ohustavaid suuri langusriske Euroopas toimuva sõja kontekstis, enneolematut energiahindade tõusu ja jätkuvaid häireid tarneahelates, on põhjendatud stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli kohaldamisaja pikendamine 2023. aastani.

- (6) Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus,⁷ milles esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2021. aasta stabiilsusprogrammi kohta, esitatud lähenemisviisi kohaselt on üldist eelarvepoliitikat praegu kõige parem mõõta esmaste kulude (ilma kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) muutusena keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu suhtes, jättes välja COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed, kuid võttes arvesse taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatute toetuste ja muude liidu vahenditega rahastatavaid kulusid⁸. Selleks et hinnata, kas riigi eelarvepoliitika on konservatiivne ja kas eelarve struktuur soodustab kestlikku taastumist kooskõlas rohe- ja digipöördega, tuleks üldisest eelarvepoliitikast kaugemale minnes pöörata tähelepanu ka riiklikult rahastatavate⁹ esmaste jooksvate kulude (millest on maha arvatud kaalutusõiguse alusel võetud tulumeetmed ja välja jäetud COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed) ja investeeringute arengule.

⁷ Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus, milles esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2021. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 304, 29.7.2021, lk 73).

⁸ Käesolevas soovitus esitatud hinnangud eelarvepoliitika ja selle komponentide kohta on komisjoni hinnangud, mis põhinevad komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi aluseks olevatel eeldustel. Komisjoni hinnangud keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu kohta ei hõlma selliste reformide positiivset mõju, mis on ette nähtud taaste- ja vastupidavuskavaga ja võivad hoogustada potentsiaalset majanduskasvu.

⁹ Ei rahastata taaste- ja vastupidavusrahastust ega muudest liidu vahenditest antavate toetustega.

- (7) 2. märtsil 2022 võttis komisjon vastu teatise, milles esitatakse 2023. aasta eelarvepoliitika üldised suunised („eelarvesuunised“), et toetada liikmesriike stabiilsus- ja lähenemisprogrammide koostamisel ning seeläbi tugevdada poliitika koordineerimist. Komisjon märkis, et 2022. aasta talveprognoosi makromajandusliku prognoosi kohaselt näib üleminek 2020.–2022. aasta üldiselt toetavalt eelarvepoliitikalt üldiselt neutraalsele eelarvepoliitikale, olles samas valmis reageerima muutuvale majandusolukorrale, 2023. aastal asjakohane. Komisjon teatas, et 2023. aasta eelarvesoovitused peaksid jätkuvalt olema liikmesriikide vahel diferentseeritud ja nendes tuleks arvesse võtta võimalikku ülekanduvat mõju riikide vahel. Komisjon kutsus liikmesriike üles kajastama suuniseid oma stabiilsus- ja lähenemisprogrammides. Komisjon võttis kohustuse jälgida tähelepanelikult majandusarengut ja kohandada oma poliitikasuuniseid vastavalt vajadusele ning hiljemalt 2022. aasta mai lõpus esitatavas Euroopa poolaasta kevadpakettis.
- (8) Seoses eelarvesuunistega võetakse 2023. aasta eelarvesoovitustes arvesse halvenenud majandusväljavaateid, suurenenud ebakindlust ja täiendavaid langusriske ning võrreldes komisjoni 2022. aasta talveprognoosiga kiiremat inflatsiooni. Neid kaalutlusi arvesse võttes tuleb eelarvemeetmete abil suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse ning säilitada kõige haavatavamate leibkondade ostujõud, et leevendada energiahinna tõusu mõju ja aidata piirata teisest inflatsioonisurvet sihipäraste ja ajutiste meetmete abil. Eelarvepoliitika peab jääma paindlikuks, et kohaneda kiiresti muutuvate oludega, sealhulgas Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast kaitse ja julgeoleku osas tulenevate väljakutsetega, ning see peab olema liikmesriikide vahel diferentseeritud vastavalt nende eelarve- ja majandusolukorrale, võttes sealhulgas arvesse, kuidas neile mõjub kriis ja Ukrainast põgenenud inimeste sisseränne.

- (9) 30. aprillil 2021 esitas Luksemburg vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Komisjon hindas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega. 13. juulil 2021 võttis nõukogu vastu rakendusotsuse Luksemburgi taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta¹⁰. Osamaksete tegemine sõltub komisjoni otsuse vastuvõtmisest, mis on tehtud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 5 selle kohta, et Luksemburg on rahuldavalt täitnud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav täitmine eeldab, et varem saavutatud eesmäärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.
- (10) 29. aprillil 2022 esitas Luksemburg kooskõlas määruse (EÜ) nr 1466/97 artikliga 4 oma 2022. aasta riikliku reformikava ja 2022. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid koos. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab 2022. aasta riiklik reformikava ka Luksemburgi kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta.

¹⁰ ST 10155/2021.

- (11) 23. mail 2022 avaldas komisjon Luksemburgi kohta 2022. aasta riigiaruande. Selles hinnati Luksemburgi edusamme nõukogu poolt 2019., 2020. ja 2021. aastal vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovitude järgimisel ning tehti taaste ja vastupidavuse tulemustabeli põhjal kokkuvõtte sellest, kuidas Luksemburg on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Selle analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks puudused seoses probleemidega, mida taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta või käsitletakse ainult osaliselt, ning uute ja esilekerkivate probleemidega, sealhulgas nendega, mis tekivad seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse. Samuti hinnati Luksemburgi edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.
- (12) Oma 20. juuli 2020. aasta soovitus¹¹ soovitas nõukogu Luksemburgil võtta 2020. ja 2021. aastal kooskõlas üldise vabastusklausliga kõik vajalikud meetmed, et tulemuslikult reageerida COVID-19 pandeemiaile ning toetada majandust ja selle taastumist. Samuti soovitati Luksemburgil juhul, kui majandustingimused võimaldavad, järgida eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon keskpikas perspektiivis ja tagada võla jätkusuutlikkus, suurendades samal ajal investeeringuid. Eurostati kinnitatud andmete põhjal paranes Luksemburgi valitsemissektori eelarvepositsioon, nii et 2020. aasta puudujäägist 3,4 % SKPst sai 2021. aastal ülejääk 0,9 % SKPst. Luksemburgi eelarvepoliitilised meetmed toetasid 2021. aastal majanduse taastumist, samal ajal kui ajutised erakorralised meetmed vähenesid 2020. aasta 2,4 %-lt SKPst 0,7 %-le SKPst. Luksemburgi 2021. aasta meetmed olid kooskõlas nõukogu 20. juuli 2020. aasta soovitusega. 2020. ja 2021. aastal valitsuse poolt kaalutusõiguse alusel võetud eelarvemeetmed olid ajutised või kompenseeritud tasakaalustavate meetmetega. Eurostati kinnitatud andmete kohaselt langes valitsemissektori võlg 24,8 %-lt SKPst 2020. aastal 24,4 %-le SKPst 2021. aastal.

¹¹ Nõukogu 20. juuli 2020. aasta soovitus, milles käsitletakse Luksemburgi 2020. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 282, 26.8.2020, lk 101).

(13) Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2022. aastal konservatiivne ja seejärel realistlik. 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt on SKP reaalkasv 2022. aastal 1,4 % ja 2023. aastal 2,9 %. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on SKP reaalkasv 2022. aastal 2,2 % ja 2023. aastal 2,7 %. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi 0,8 protsendipunkti suurune erinevus 2022. aastal tuleneb peamiselt kõrgematest investeerimisega seotud ootustest ja netoeksporti positiivsest panusest SKP reaalkasvu. Valitsus prognoosib oma 2022. aasta stabiilsusprogrammis, et nominaalne eelarvepositsioon väheneb 2022. aastal puudujäägini 0,7 % SKPst ja 2023. aastal puudujäägini 0,4 % SKPst. 2022. aasta vähenemine kajastab peamiselt suuremaid kulutusi töötajate tasudele, investeringutele ja sotsiaaltoetustele, samas kui tulude poolel prognoositakse jooksvate tulu- ja varamaksude vähenemist. 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse kasvama 2022. aastal 25,4 %ni ja seejärel 2023. aastal 25,8 %ni. Prognoosi koostamise ajal teada olevate poliitikameetmete põhjal hinnatakse komisjoni 2022. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk on 2022. aastal 0,1 % SKPst ja eelarveülejäak 2023. aastal 0,1 % SKPst. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori võla suhe SKPsse 2022. aastal 24,7 % ja 2023. aastal 25,1 %. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on keskpika perioodi (kümme aastat) keskmine potentsiaalne SKP kasv hinnanguliselt 2,6 %. See hinnang ei hõlma aga selliste reformide mõju, mis on ette nähtud taaste- ja vastupidavuskavaga ja võivad hoogustada Luksemburgi potentsiaalset majanduskasvu.

- (14) 2022. aastal kaotab valitsus järk-järgult enamiku COVID-19 kriisile reageerimiseks võetud meetmetest, nii et ajutised erakorralised meetmed peaksid prognooside kohaselt vähenema 0,7 %-lt SKPst 2021. aastal 0,1 %-le SKPst 2022. aastal. Valitsemissektori eelarvepuudujääki mõjutavad energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetud meetmed, mille maht on komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt 2022. aastal 0,8 % SKPst ja 2023. aastal 0,2 % SKPst¹². Need meetmed hõlmavad peamiselt energiaga seotud maksuvähendust, sotsiaalsiirdeid väikese sissetulekuga leibkondadele, energiatarbimise kaudsete maksude kärpimist ja tootmistoetusi. Samal ajal jõuti sotsiaalpartneritega kokkuleppele, et inflatsiooniga indekseerimise mehhanismi oodatav käivitamine 2022. aasta suvel lükatakse edasi kuni 2023. aasta aprillini ning mis tahes sellele järgneva osa puhul kõige varasemalt kuni 2024. aasta aprillini. Need meetmed on kavandatud enamasti ajutistena. Kui aga energiahinnad jäävad kõrgeks ka 2023. aastal, võidakse mõned neist meetmetest säilitada. Mõned neist meetmetest ei ole suunatud, eelkõige kütuseaktsiisi üldine alandamine 2022. aastal. Valitsemissektori eelarvepuudujääki mõjutavad ka Ukrainast põgenenud isikutele ajutise kaitse pakkumise kulud, mille maht on komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt 2022. aastal 0,1 % ja 2023. aastal 0,2 % SKPst¹³.

¹² Näitajad kajastavad alates 2021. aasta sügisest võetud meetmete aastaste eelarvekulude taset, sealhulgas jooksvaid tulusid ja kulusid ning asjakohasel juhul kapitalikulumeetmeid.

¹³ Eeldatakse, et Ukrainast liitu põgenenud isikute koguarv jõuab 2022. aasta lõpuks järk-järgult 6 miljonini ning nende geograafiline jaotus põhineb olemasoleva diasporaa suurusel, vastuvõtva liikmesriigi elanikkonna suhtelisel suurusel ja Ukrainast põgenenud isikute tegelikul jaotusel üle kogu liidu 2022. aasta märtsi seisuga. Inimese kohta arvatud eelarvekulude puhul põhinevad hinnangud komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse Euromodi mikrosimulatsiooni mudelil, võttes arvesse nii rahaülekandeid kui ka mitterahalisi hüvitisi, nagu haridus ja tervishoid.

- (15) Oma 18. juuni 2021. aasta soovitusel soovitas nõukogu Luksemburgil säilitada 2022. aastal toetav eelarvepoliitika, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahaastust saadav impulss, ning riiklikult rahastatavad investeeringud. Samuti soovitas nõukogu Luksemburgil juhul, kui majandustingimused võimaldavad, järgida eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon ja tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus keskpikas perspektiivis ning samal ajal suurendada investeeringuid majanduskasvu potentsiaali hoogustamiseks.
- (16) Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi ja Luksemburgi 2022. aasta stabiilsusprogrammis esitatud teabe kohaselt prognoositakse, et eelarvepoliitika on 2022. aastal toetav (−1,3 % SKPst), nagu soovitas nõukogu¹⁴. Luksemburg kavatseb jätkuvalt toetada majanduse taastamist, sealhulgas kasutades taaste- ja vastupidavusrahaastut täiendavate investeeringute rahastamiseks, nagu on soovitanud nõukogu. Taaste- ja vastupidavusrahaastu toetustest ja muudest liidu vahenditest rahastatavate kulutuste positiivne panus majandustegevusse peaks jääma 2021. aastaga võrreldes stabiilseks. Riiklikult rahastatavad investeeringud peaksid 2022. aastal andma eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,1 protsendipunkti¹⁵. Seepärast kavatseb Luksemburg säilitada riiklikult rahastatavad investeeringud, nagu on soovitanud nõukogu. Samal ajal peaks riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) 2022. aastal andma üldisesse eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 1,2 protsendipunkti. See märkimisväärne ekspansiivne panus hõlmab energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetud meetmete lisamõju (0,5 % SKPst) ja Ukraina põgenikele ajutise kaitse pakkumisest tulenevate kulude täiendavat mõju (0,1 % SKPst), samas kui jooksvaid netokulusid suurendavad (0,3 % SKPst) prognooside kohaselt ka suuremad töötasud ja sotsiaalsiirded.

¹⁴ Näitaja miinusmärk vastab esmaste kulude kasvu liigsele kasvule võrreldes keskpika perioodi majanduskasvuga, osutades ekspansiivsele eelarvepoliitikale.

¹⁵ Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma pärssiva panuse 0,1 protsendipunkti SKPst.

- (17) Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on eelarvepoliitika seisund, eeldusel et poliitikat ei muudeta, 2023. aastal +0,5 % SKPst¹⁶. Prognooside kohaselt jätkab Luksemburg 2023. aastal taaste- ja vastupidavusrahaantavate toetuste kasutamist, et rahastada täiendavaid investeeringuid majanduse taastamise toetuseks. Riiklikult rahastatavad investeeringud peaksid 2023. aastal andma eelarvepoliitikasse ekspanstiivse panuse 0,1 % SKPst¹⁷. Samal ajal peaks riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) 2023. aastal andma üldisesse eelarvepoliitikasse pärssiva panuse 0,5 protsendipunkti. See hõlmab energiahindade tõusu leevendamiseks võetud meetmete järkjärgulise kaotamise mõju (0,3 % SKPst).
- (18) 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk järkjärgult vähenema 0,3 %-le SKPst 2024. aastal ja 0,2 %-le SKPst 2025. aastal. Valitsemissektori eelarvepositsioon peaks seega kavakohaselt jääma 2022. aasta stabiilsusprogrammi jooksul alla 3 % SKPst. Nendes prognoosides eeldatakse veidi suuremaid tulusid ja stabiilseid kulutusi protsendina SKPst. 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2025. aastani kasvama – 2024. aastal kasvama 26,2 %ni ja 2025. aastal jääma 26,2 %-le. Komisjoni analüüsi kohaselt näivad võla jätkusuutlikkusega seotud riskid keskpikas perspektiivis väikesed.

¹⁶ Näitaja plussmärk vastab esmaste kulude kasvu vähesele kasvule võrreldes keskpika perioodi majanduskasvuga, osutades pärssivale eelarvepoliitikale.

¹⁷ Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma pärssiva panuse 0,2 protsendipunkti SKPst.

(19) COVID-19 kriisi mõju riigi rahandusele oli väiksem kui teistes liikmesriikides ja 2022. aastal oodatakse asjakohaste näitajate paranemist. Järgmistel aastakümnetel aga tugevneb demograafiliste suundumuste mõju valitsemissektori kulutustele. Seda eelkõige, kuna pensionäride arv töötaja kohta peaks elanikkonna vananemise ja netorände aeglustumise tõttu järjepidevalt kasvama. Stsenaariumis, mille puhul poliitikat ei muudeta, on Luksemburg 2070. aastaks üks liidu riikidest, kus pensionikulude kasv protsendina SKPst on kõige järsem. See tooks kaasa ligikaudu 18 % pensionikulud SKPst (võrreldes 9 %ga 2019. aastal), mis on liidu suurimate hulgas. See suurendab märkimisväärselt valitsemissektori võlga, seades ohtu pikaajalise riigi rahanduse jätkusuutlikkuse. Kõige kasulikum makromajanduslik mõju oleks tegeliku pensioniea tõstmisel, sest sellel teguril on suurim potentsiaal vähendada pensionikulusid. Majanduskasvu toetaks ka vanemaealiste töötajate kõrgem tööhõive määr. Riiklikus taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta pensionisüsteemi pikaajalist kestlikkust, ennetähtaegselt pensionile jäämise kavade negatiivset mõju ega rahalisi stiimuleid tööturult varakult lahkumiseks, mis põhjendab vanemaealiste töötajate madalat tööhõive määra. Varane alustamine reformidega, mille eesmärk on piirata ennetähtaegselt pensionile jäämise kavasid ja mõjutada vanemaealisi töötajaid eelistama pikemaks ajaks tööturule jäämist, võimaldaks reforme järk-järgult ellu viia, suurendades põlvkondadevahelist õiglust.

(20) Võitlus agressiivse maksuplaneerimise vastu liidus on hädavajalik, et i) ennetada ettevõtjate vahelise konkurentsi moonutamist; ii) tagada maksumaksjate õiglane kohtlemine ning iii) kaitsta riigi rahandust. Luksemburg on väike, avatud majandusega riik, millel on suur välismaailmaga ühendatud finantssektor, mis põhjendab suurte finantsvoogude olemasolu. Need suured finantsvood viitavad aga riigis selliste välismaalt kontrollitavate ettevõtete suurele kohalolekule, mis tegelevad kontsernisisesse rahastamise ja rahaliste vahendite haldamisega. Eriti muret tekitav on see, et makse ei peeta kinni ega kohaldata samaväärseid meetmeid seoses koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetellu kandmata ja madala või nullmaksumääraga jurisdiktsioonidesse tehtavate intressi- ja litsentsitasumaksetega¹⁸. Luksemburgis asuvatest ettevõtetest ELi-välisesse jurisdiktsioonidesse tehtavaid intressi- ja litsentsitasumakseid võidakse maksustada vähe või üldse mitte, kui saaja jurisdiktsioonis nendelt tasudelt makse ei võeta või kui seda tehakse vähesel määral. Luksemburg on võtnud teatavaid meetmeid agressiivse maksuplaneerimise vastu. Seni on aga meetmed olnud piiratud ja ebapiisavad, et lahendada väljaminevate maksete probleem maksusüsteemis, mida hargmaised ettevõtjad võivad kasutada agressiivse maksuplaneerimisega tegelemiseks.

¹⁸ Nõukogu 24. veebruari 2022. aasta järeldused maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide muudetud ELi loetelu kohta (ELT C 103, 3.2.2022, lk 1).

- (21) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja nimetatud määruse V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mille rakendamise suunav ajakava tuleb lõpule viia 31. augustiks 2026. Need aitavad lahendada kõiki majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme või olulist osa majanduslikest ja sotsiaalsetest probleemidest, millele on osutatud riigipõhistes soovitusetes, mille nõukogu esitas Luksemburgile Euroopa poolaasta raames 2019. ja 2020. aastal, nagu ka riigipõhistes soovitusetes, mis esitati enne taaste- ja vastupidavuskava vastuvõtmise kuupäeva. Eelkõige on need probleemid seotud tervishoiusüsteemi vastupidavuse, tööturule kaasamise ning rohe- ja digipöördesse tehtavate investeeringutega, samuti taskukohaste eluasemete nappuse ja rahapesuvastase raamistiku institutsioonilise vastupidavusega. Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid taskukohaste eluasemete riikliku pakkumise suurendamiseks. Samuti hõlmab taaste- ja vastupidavuskava investeeringuid taastuenergia tootmisse ja säästvasse transporti, aidates järk-järgult majandust dekarboniseerida. Keskpikas perspektiivis suurendaksid ettevõtete investeeringuid ja hoogustaksid tootlikkuse kasvu digitaalsed avalikud teenused ning mahukas riiklik kvantkommunikatsiooni teadus- ja innovatsiooniprojekt. Rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase tegevuse valdkonnas hõlmab taaste- ja vastupidavuskava meetmete kombinatsiooni, mille eesmärk on suurendada läbipaistvust ja tugevdada finantsteenuste osutajate järelevalve raamistikku. Tööturule kaasamist peaksid aitama suurendada taaste- ja vastupidavuskavas ette nähtud oskuste strateegia ja koolitusprogrammid, sealhulgas vanemaealisi töötajaid käsitlev eesmärk.

- (22) Luksemburgi taaste- ja vastupidavuskava rakendamine aitab eeldatavasti teha täiendavaid edusamme rohe- ja digipöörde valdkonnas. Luksemburgi kliimaeesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest 61 %, samas kui digieesmärke toetavad meetmed moodustavad kava kogueraldisest 32 %. Taaste- ja vastupidavuskava täielik rakendamine kooskõlas asjakohaste eesmärkide ja sihtidega aitab Luksemburgil COVID-19 kriisist kiiresti taastuda, tugevdades samal ajal tema vastupanuvõimet. Sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade süstemaatiline kaasamine on jätkuvalt oluline taaste- ja vastupidavuskava ning üldmise majandus- ja tööhõivepoliitika edukaks rakendamiseks, et tagada laialdane isevastutus üldise poliitilise tegevuskava eest.
- (23) Luksemburg ei ole veel esitanud partnerluslepingut ega muid ühtekuuluvuspoliitika programme, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060¹⁹. Kooskõlas määrusega (EL) 2021/1060 peab Luksemburg arvesse võtma asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi ühtekuuluvuspoliitika 2021.–2027. aasta fondide programmitöös. See on eeltingimus ühtekuuluvuspoliitika fondidest saadava rahalise toetuse tulemuslikkuse suurendamiseks ja lisaväärtuse maksimeerimiseks, edendades samal ajal nende ühtekuuluvuspoliitika fondide ning muude liidu vahendite ja fondide vahelist koordineerimist, vastastikust täiendavust ja sidusust. Taaste- ja vastupidavusrahastu ning ühtekuuluvuspoliitika programmide edukas rakendamine sõltub ka selliste kitsaskohtade kõrvaldamisest, mis pärsivad investeringuid, mis toetavad rohe- ja digipööret ning tasakaalustatud territoriaalset arengut.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

- (24) Lisaks taaste- ja vastupidavuskavas käsitletud majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele seisab Luksemburg silmitsi mitmete muude probleemidega, mis on eelkõige seotud kasvava ebavõrdsusega haridussüsteemis. Luksemburgi haridussüsteemi iseloomustab kolme keele kasutamine kooliõppes (Luksemburgi, saksa ja prantsuse keel) ning erineva sotsiaal-majandusliku ja keelelise taustaga õpilaste suur arv. Rahvusvaheliste testide tulemused näitavad, et õpilaste põhioskused on liidu keskmisest kehvemad ning on tugevalt seotud õpilaste sotsiaal-majandusliku ja keelelise taustaga. Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni läbiviidava rahvusvahelise õpilaste hindamise programmi (PISA) 2018. aasta uuringus registreeriti Luksemburgis üks liidu suurimaid erinevusi soodsas ja ebasoodsas olukorras olevate õpilaste lugemisoskuses. Ebavõrdsust võimendab mitmekeelne kooliõpe ja see, et õpilased jagatakse varakult eri õppesuundadesse. Haridussüsteem ei anna kõigile õpilastele piisavalt mitmekeelsuse ja põhioskusi, et vastata riigi tööturu vajadustele. Õpilaste individuaalne toetamine aitaks saavutada täielikku arengupotentsiaali ja kõigi õpilaste üldist kaasatust. Riikliku koolide kvaliteedi vaatluskeskuse 2020. aasta järelduste kohaselt on haridussüsteemi juhtimist võimalik parandada, arendades edasi hindamisvahendeid ja mõõdetavaid eesmärgi, mis edendavad kvaliteeti ja võimaluste võrdsust nii haridussüsteemi formaalses kui ka mitteformaalses osas.
- (25) Versailles' deklaratsioonis liidu riigipeadelt ja valitsusjuhtidelt saadud volituste kohaselt soovetakse komisjoni ettepanekuga kava „REPowerEU“ kohta kaotada järk-järgult võimalikult kiiresti liidu sõltuvus Venemaalt imporditavast fossiilkütusest. Selleks kavatseb komisjon määrata dialoogis liikmesriikidega kindlaks kõige sobivamad projektid, investeeringud ja reformid riiklikul, piirkondlikul ja liidu tasandil. Nende meetmete eesmärk on vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ja suunata fossiilkütuste import Venemaalt eemale.

(26) Luksemburgi energiasüsteemi iseloomustab suur sõltuvus impordist ja fossiilkütustest. Luksemburg on 2020. aasta andmete²⁰ kohaselt elanikkonna suurus arvestades liidu suurim energia netoimportija. Riik sõltub primaarenergia impordist peaaegu täielikult, s.o 92,5 % ulatuses. Peamised primaarenergia allikad on ülekaalukalt nafta ja gaas; nafta moodustab 68,5 % energiatarbimisest ja gaas 17,8 %. Luksemburg ei impordi naftat Venemaalt, samas kui vastav liidu keskmine näitaja on 26 % toornafta impordist. Siiski on Venemaa suhteliselt tähtis gaasi impordi allikas, sest Venemaalt imporditakse 27 % Luksemburgi maagaasist, ehkki see on alla liidu keskmist, mis on 44 %. Luksemburgi ja Belgia gaasivõrgud on ühendatud ühtseks platvormiks. Kuigi elektrienergia osas lühiajaliselt suuri kitsaskohti ei ole, on taastuvenergiele üleminekuks vaja teha täiendavaid investeeringuid, eelkõige võrgu tugevdamiseks ja ajakohastamiseks. Tööstuslikul eesmärgil tarbitava gaasi nõudlus on viimastel aastatel olnud ühtlane ja kaubandussektori gaasinõudlus on mõõdukalt kasvanud. Gaasitarbimine on suurenenud peamiselt elamusektori gaasitarbimise kasvu tõttu. Luksemburg peab tegelema ebapiisava hulga eluasemete probleemiga, täites samal ajal oma energia- ja kliimaeesmärgid. Samuti tuleb renoveerida olemasolev hoonetefond. Elamuehitus- ja renoveerimissektor, mis moodustab 20,8 % kogu energiasäästupotentsiaalset (GWh), on 2030. aastaks suuruselt teine kumulatiivse energiasäästupotentsiaali allikas. Luksemburg suurendas oma taastuvenergia osakaalu 5 %-lt 2015. aastal 12 %ni 2020. aastal. Ometi on riik endiselt üks väikseima taastuvenergia osakaaluga liikmesriike. Luksemburg peab tegutsema otsustavalt, et täita oma 2030. aasta energiaeesmärgid saada 25 % energiast taastuvatest energiaallikatest ja vähendada võrreldes 2007. aastaga energia lõpptarbimist 40–44 %. Selles on tähtis osa omavalitsustel. Liiklusummikud mõjutavad majandust ja keskkonnasäästlikkust ning transpordisektor tarbib märkimisväärse osa naftast ja tekitab 59 % kasvuhoonegaaside koguheitest, samas kui vastav liidu keskmine näitaja oli 2019. aastal 24 %.

²⁰ Eurostat (2020), Venemaa impordi osakaal vastavalt maagaasi ja toornafta koguimpordis. ELi 27 liikmesriigi keskmise impordi puhul põhineb koguimport ELi 27 liikmesriigist väljastpoolt pärit impordil. Luksemburgi puhul hõlmab koguimport ELi-sisest kaubandust.

Seega võivad transpordi tõhustamise ja säästvuse suurendamise meetmed aidata märgatavalt vähendada naftasõltuvust. Seda kajastatakse Luksemburgi riiklikus energia- ja kliimakavas, kus ühe eesmärgina peavad elektri- ja pistikühendusega sõidukid moodustama 2030. aastaks 40 % sõidukipargist. Luksemburg on seadnud endale eesmärgiks muutuda 2050. aastaks kliimaneutraalseks. Selleks, et Luksemburg oleks kooskõlas paketi „Eesmärk 55“ eesmärkidega, tuleb veelgi ambitsioonikamalt vähendada kasvuhoonegaaside heidet ning suurendada taastuvenergia tootmist ja energiatõhusust.

- (27) Kuigi kliimaneutraalsusele ülemineku ja fossiilkütustest loobumise kiirendamine tekitab mitmes sektoris märkimisväärseid ümberkorralduskulusid, saab Luksemburg ühtekuuluvuspoliitika raames kasutada õiglase ülemineku mehhanismi, et leevendada ülemineku sotsiaal-majanduslikku mõju. Lisaks saab Luksemburg kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057²¹ loodud Euroopa Sotsiaalfond+, et parandada tööhõivevõimalusi ja tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust.
- (28) Võttes arvesse komisjoni hinnangut, on nõukogu 2022. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus²² kajastub soovitusel 1.
- (29) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2022. aasta soovitusel euroala kohta sätestatud soovitusi. Luksemburgi puhul kajastub see eelkõige soovitusel 1, 2 ja 3,

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21).

²² Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

SOOVITAB Luksemburgil võtta 2022. ja 2023. aastal järgmisi meetmeid.

1. Tagada 2023. aastal, et riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv oleks kooskõlas üldiselt neutraalse eelarvepoliitikaga, võttes arvesse jätkuvat ajutist ja suunatud toetust kodumajapidamistele ja ettevõtetele, mis on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ja Ukrainast põgenevatele inimestele. Olla valmis kohandama jooksvaid kulutusi vastavalt muutuvale olukorrale. Suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiapuudusele, võttes arvesse algatust „REPowerEU“, sealhulgas kasutades taaste- ja vastupidavusrahastut ning muid liidu vahendeid. Järgida pärast 2023. aastat eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne keskpika perioodi eelarvepositsioon. Suurendada pensionisüsteemi pikaajalist kestlikkust, eelkõige piirates ennetähtaegselt pensionile jäämist ja tõstes vanemaealiste töötajate tööhõive määra. Võtta meetmeid, et võidelda tõhusalt agressiivse maksuplaneerimisega, sealhulgas tagades null- ja madala maksumääraga jurisdiktsioonidesse tehtavate intressi- ja litsentsitasumaksete piisav maksustamine.
2. Jätkata oma taaste- ja vastupidavuskava rakendamist kooskõlas nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsuses esitatud eesmärkide ja sihtidega. Esitada 2021.–2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika programmidokumendid, et viia lõpule läbirääkimised komisjoniga ja seejärel alustada nende dokumentide rakendamist.
3. Vähendada ebavõrdsuse mõju õpilaste tulemustele ja edendada haridussüsteemi kõikidele õpilastele võrdsete võimaluste tagamist.
4. Vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest, kiirendades taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ning suurendades elektrienergia ülekandevõimsust ja investeeringuid energiatõhususse nii elamusektoris kui ka muudes sektorites. Aidata omavalitsustel välja töötada üksikasjalikud kohalikud kavad taastuenergia, sealhulgas tuule- ja päikeseenergia kasutuselevõttu ning kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide kohta. Soodustada veelgi transpordi elektrifitseerimist ning investeerida ühistranspordivõrkudesse ja -taristutesse.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja